

Гром Артем Анатолійович

**ВДОСКОНАЛЕННЯ РОБОТИ КОМБІНОВАНОЇ СИСТЕМИ ВОДЯНОГО І
ПОВІТРЯНОГО ОПАЛЕННЯ ГРОМАДСЬКИХ БУДІВЕЛЬ**

Магістерська кваліфікаційна робота

Науковий керівник
кандидат технічних наук, професор
Коц Іван Васильович

Актуальність теми. Проблема енергозбереження в системах енергозабезпечення будівель вкрай важлива. Розвиток ринкових відносин викликав серйозне зростання цін на енергоносії. У зв'язку з цим раціональне використання енергії в системах водяного і повітряного опалення громадських будівель дозволить істотно скоротити обсяги споживання енергії, а також знизити витрати на їх обслуговування.

Актуальним є пошук раціонального інженерного забезпечення теплоповітряного режиму будівлі з точки зору поліпшення розподілу повітря по приміщеннях будівлі

Метою магістерської кваліфікаційної роботи є удосконалення роботи комбінованої системи водяного і повітряного опалення громадських будівель з знаходженням раціональних режимів її роботи.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі **задачі**:

- Провести аналіз існуючих систем водяного і повітряного опалення;
- Розробити математичну модель нестационарного теплового режиму будівель, що дозволяє вибрати раціональні режими роботи комбінованої системи водяного і повітряного опалення;

Наукову новизну роботи:

- Теоретично обґрунтовано спосіб раціонального розподілу повітря і теплоти приміщеннями громадських будинків, з використанням комбінованої системи водяного і повітряного опалення;
- Розроблена математична модель нестационарного теплового режиму, що дозволяє вибрати раціональні режими роботи комбінованої системи водяного і повітряного опалення;
- Запропонована нова методика розрахунку раціональних режимів роботи комбінованої системи водяного і повітряного опалення.

Практичне значення одержаних результатів:

- Запропоновано новий спосіб раціонального розподілу повітря по приміщеннях громадських будівель з використанням комбінованої системи водяного і повітряного опалення;

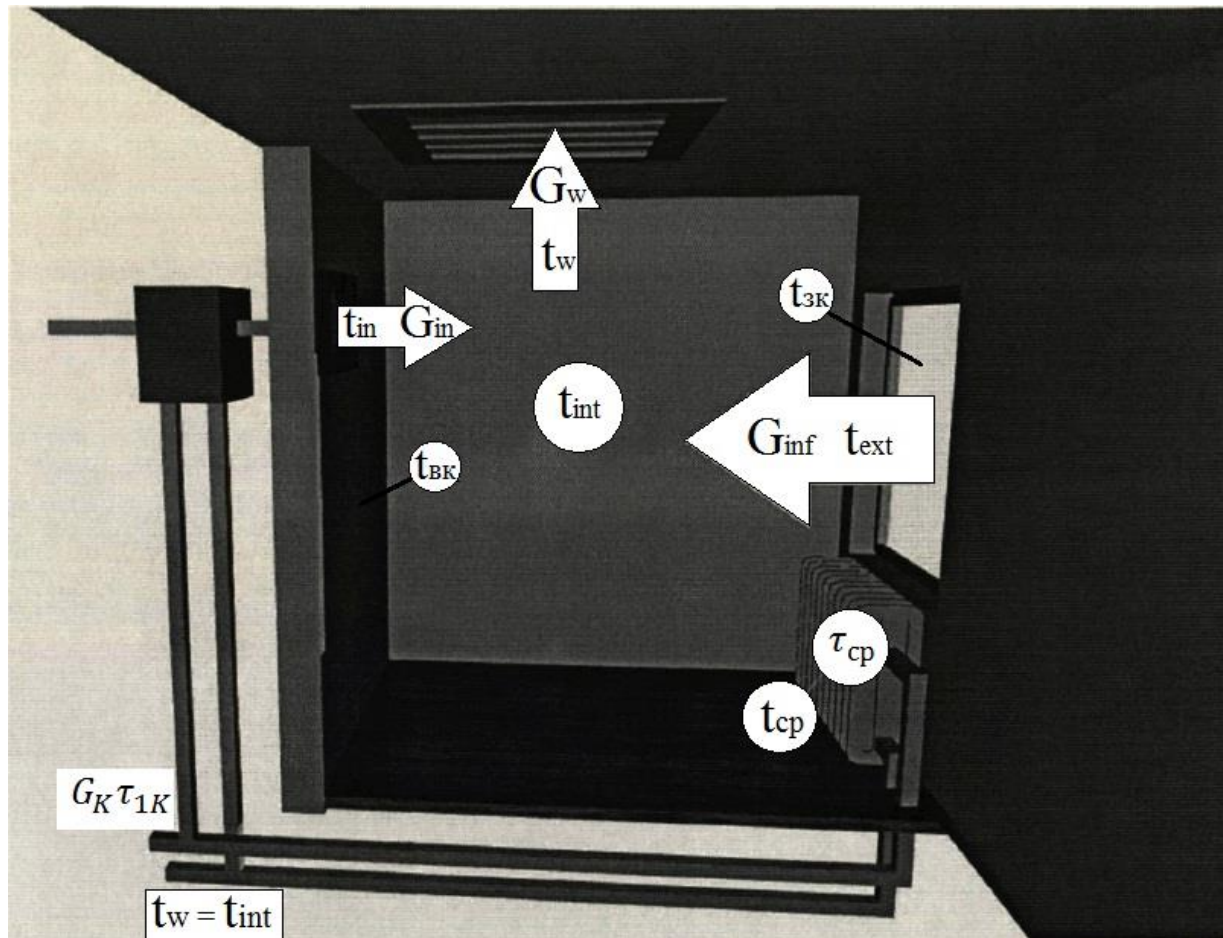

Рис. 1 Розрахункова схема тепломасообмінних процесів громадського будинку

де G_{in} , G_{inf} - відповідно витрати припливного і інфільтраційного повітря; t_{in} - температура припливного повітря; t_{ext} - температура зовнішнього повітря; t_{int} - температура внутрішнього повітря; G_w - витрата повітря, що видаляється; t_w - температура повітря, що видаляється; t_{cm} - температура стінки опалювального приладу; τ_{cp} - температура теплоносія, що заповнює опалювальний прилад; G_K - витрата теплоносія в тепловій мережі (до теплового пункту будівлі); τ_{1K} - температура теплоносія в подаючому трубопроводі теплової мережі; $t_{зк}$, $t_{вк}$ - температура на внутрішніх поверхнях відповідно зовнішніх, внутрішніх огорожуючих конструкцій.

Математична модель для трьох режимів роботи комбінованої системи на основі водяного і повітряного опалення:

- в режимі припливу

$$\left\{ \begin{array}{l} c_T m_T \frac{d\tau_{CP(z)}}{dz} = 2c_T G_K [\tau_{1K(z)} - \tau_{CP(z)}] - \alpha_1 A_1 [\tau_{CP(z)} - t_{CT(z)}], \\ c_{CT} m_{CT} \frac{dt_{CT(z)}}{dz} = \alpha_1 A_1 [\tau_{CP(z)} - \tau_{CT(z)}] - \alpha_2^K A_2 [t_{CT(z)} - t_{int(z)}] - \alpha_2^N A_2 [t_{CT(z)} - t_{CTR(z)}], \\ c_{int} m_{int} \frac{dt_{int(z)}}{dz} = \alpha_2^K A_2 [t_{CT(z)} - t_{int(z)}] - \alpha_{int}^K A_{3K} [t_{int(z)} - t_{3K(0,z)}] - \\ - \alpha_{int}^K A_{BK} [t_{int(z)} - t_{BK(6/2,z)}] - \alpha_{int}^K A_{MK} [t_{int(z)} - t_{MK(z)}] + c_{int} G_{in} [t_{in} - t_{int(z)}] + Q_{int}; \end{array} \right. \quad (1)$$

- приплив відсутній

$$\left\{ \begin{array}{l} c_T m_T \frac{d\tau_{CP(z)}}{dz} = 2c_T G_K [\tau_{1K(z)} - \tau_{CP(z)}] - \alpha_1 A_1 [\tau_{CP(z)} - t_{CT(z)}], \\ c_{CT} m_{CT} \frac{dt_{CT(z)}}{dz} = \alpha_1 A_1 [\tau_{CP(z)} - \tau_{CT(z)}] - \alpha_2^K A_2 [t_{CT(z)} - t_{int(z)}] - \alpha_2^N A_2 [t_{CT(z)} - t_{CTR(z)}], \\ c_{int} m_{int} \frac{dt_{int(z)}}{dz} = \alpha_2^K A_2 [t_{CT(z)} - t_{int(z)}] - \alpha_{int}^K A_{3K} [t_{int(z)} - t_{3K(0,z)}] - \\ - \alpha_{int}^K A_{BK} [t_{int(z)} - t_{BK(6/2,z)}] - \alpha_{int}^K A_{MK} [t_{int(z)} - t_{MK(z)}] + c_{int} G_{inf} [t_{3(z)} - t_{int(z)}] + Q_{int}; \end{array} \right. \quad (2)$$

- рециркуляція

$$\left\{ \begin{array}{l} c_T m_T \frac{d\tau_{CP(z)}}{dz} = 2c_T G_K [\tau_{1K(z)} - \tau_{CP(z)}] - \alpha_1 A_1 [\tau_{CP(z)} - t_{CT(z)}], \\ c_{CT} m_{CT} \frac{dt_{CT(z)}}{dz} = \alpha_1 A_1 [\tau_{CP(z)} - \tau_{CT(z)}] - \alpha_2^K A_2 [t_{CT(z)} - t_{int(z)}] - \alpha_2^N A_2 [t_{CT(z)} - t_{CTR(z)}], \\ c_{int} m_{int} \frac{dt_{int(z)}}{dz} = \alpha_2^K A_2 [t_{CT(z)} - t_{int(z)}] - \alpha_{int}^K A_{3K} [t_{int(z)} - t_{3K(0,z)}] - \\ - \alpha_{int}^K A_{BK} [t_{int(z)} - t_{BK(6/2,z)}] - \alpha_{int}^K A_{MK} [t_{int(z)} - t_{MK(z)}] + \\ + c_{int} [G_{in} (t_{in} - t_{int(z)}) + G_{inf} [t_{3(z)} - t_{int(z)}]] + Q_{int}. \end{array} \right. \quad (3)$$

Робота системи складається з двох етапів (рис.2):

- 1) етап нагріву від $t_{int} = t_{min}$ до $t_{int} = t_{max}$;
- 2) етап охолодження від $t_{int} = t_{max}$, до $t_{int} = t_{min}$.

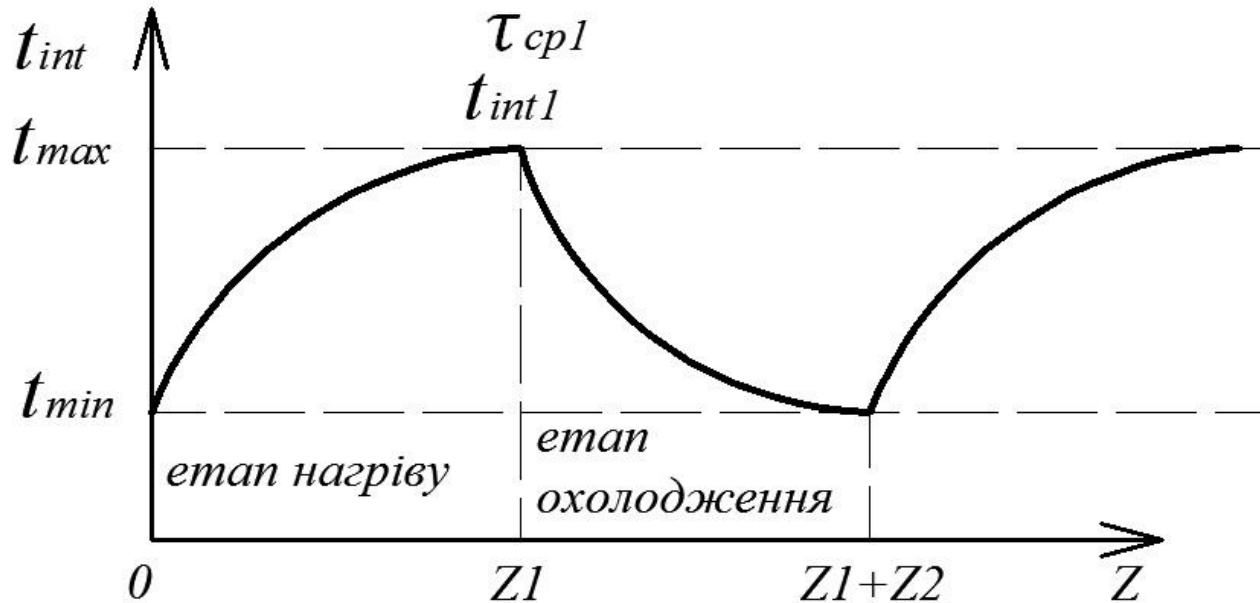

Рис.2 Визначення режимів роботи повітряної системи опалення в робочий період

Система повітряного опалення забезпечує подачу повітря з температурою $60\text{ }^{\circ}\text{C}$ в кількості $2598\text{ м}^3/\text{год}$ перед початком робочого дня в громадській будівлі, так званий режим «напалювання». Далі повітря всередині приміщення підтримується автоматично в межах від 18 до $20\text{ }^{\circ}\text{C}$ протягом робочого дня (рис.3). В нічний час повітряне опалення не функціонує.

Система водяного опалення працює в постійному режимі забезпечуючи температуру повітря $12\text{ }^{\circ}\text{C}$.

Тобто комбінована система водяного і повітряного опалення може перебувати як в режимі припливу, так і в режимі його відсутності.

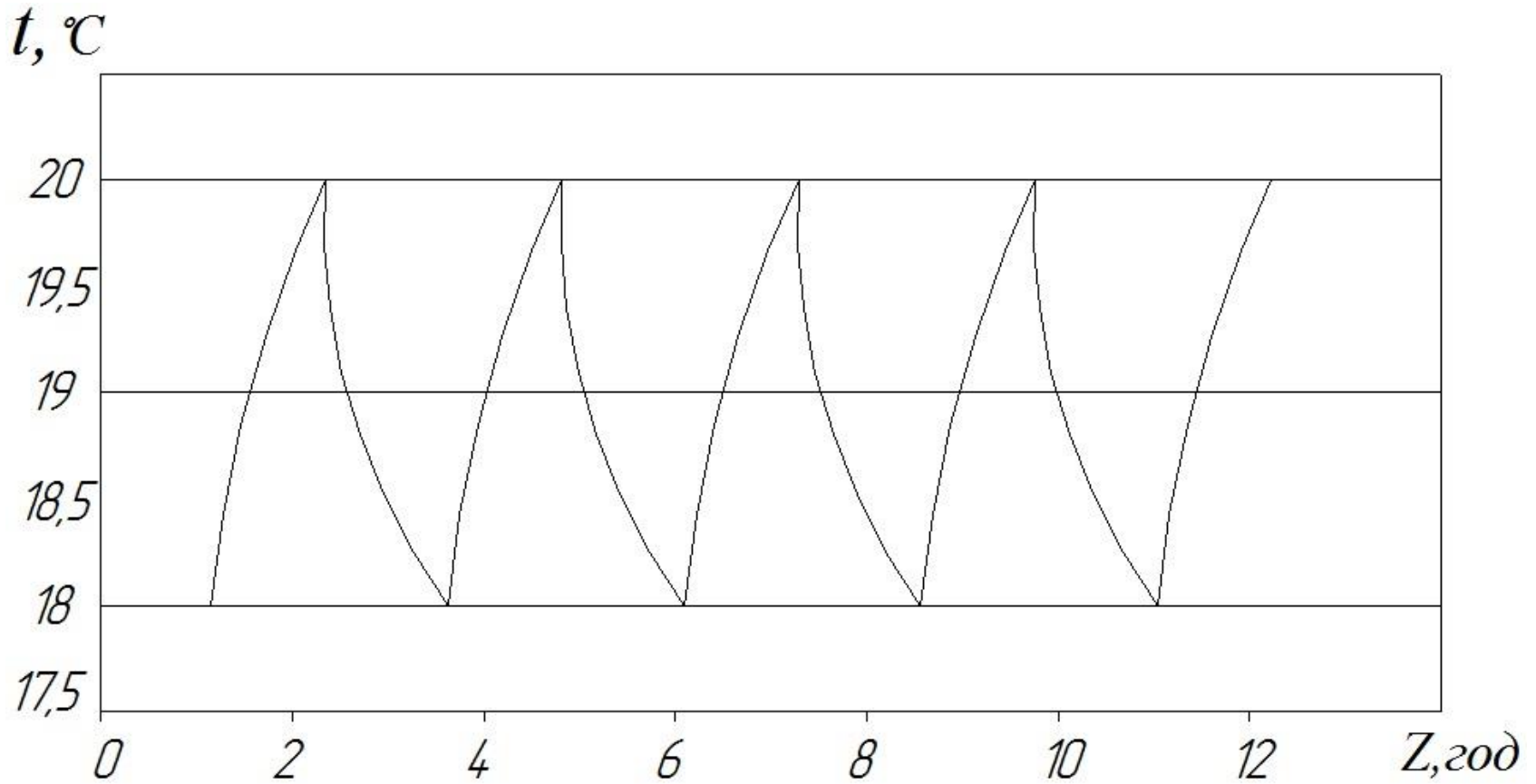

Рис.3 Графік режимів роботи повітряної системи опалення в робочий період

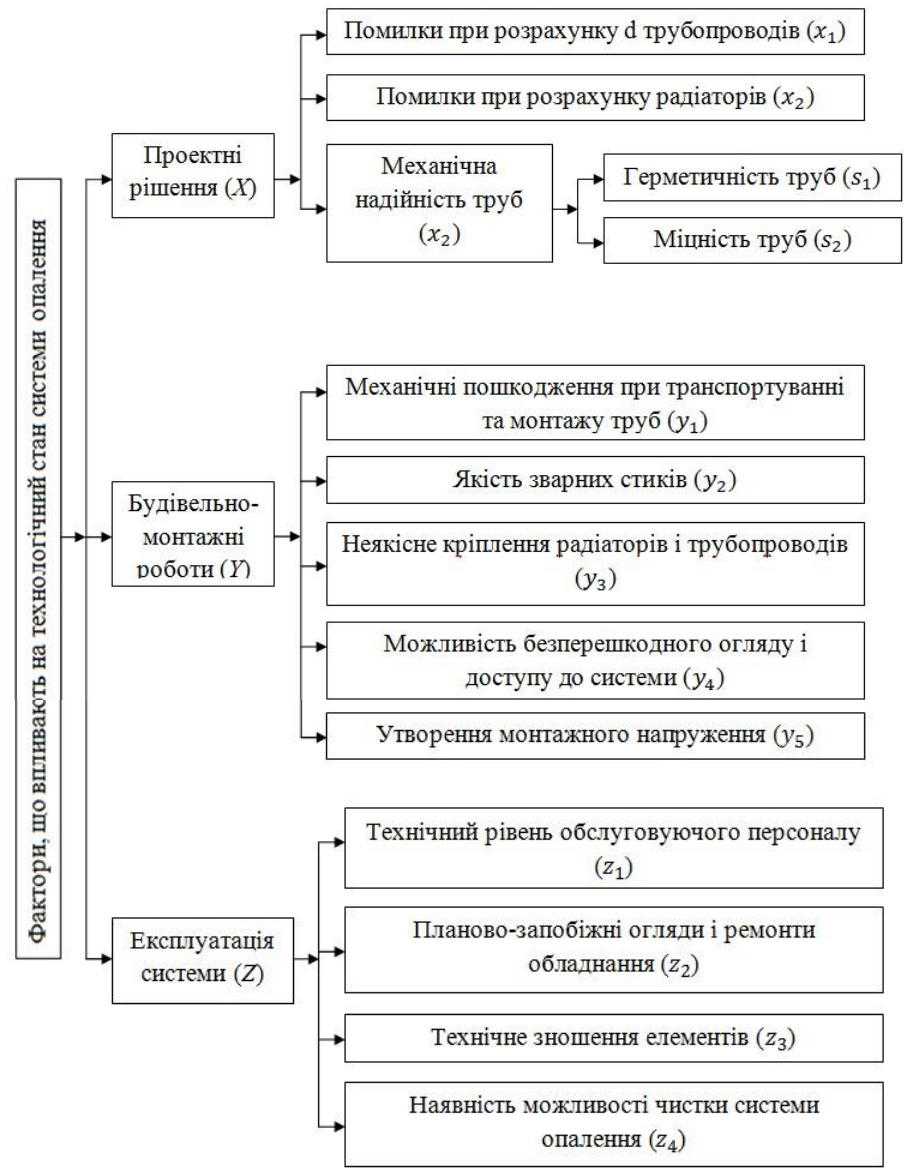

Рис. 4 Класифікація факторів, що впливають на технічний стан системи опалення

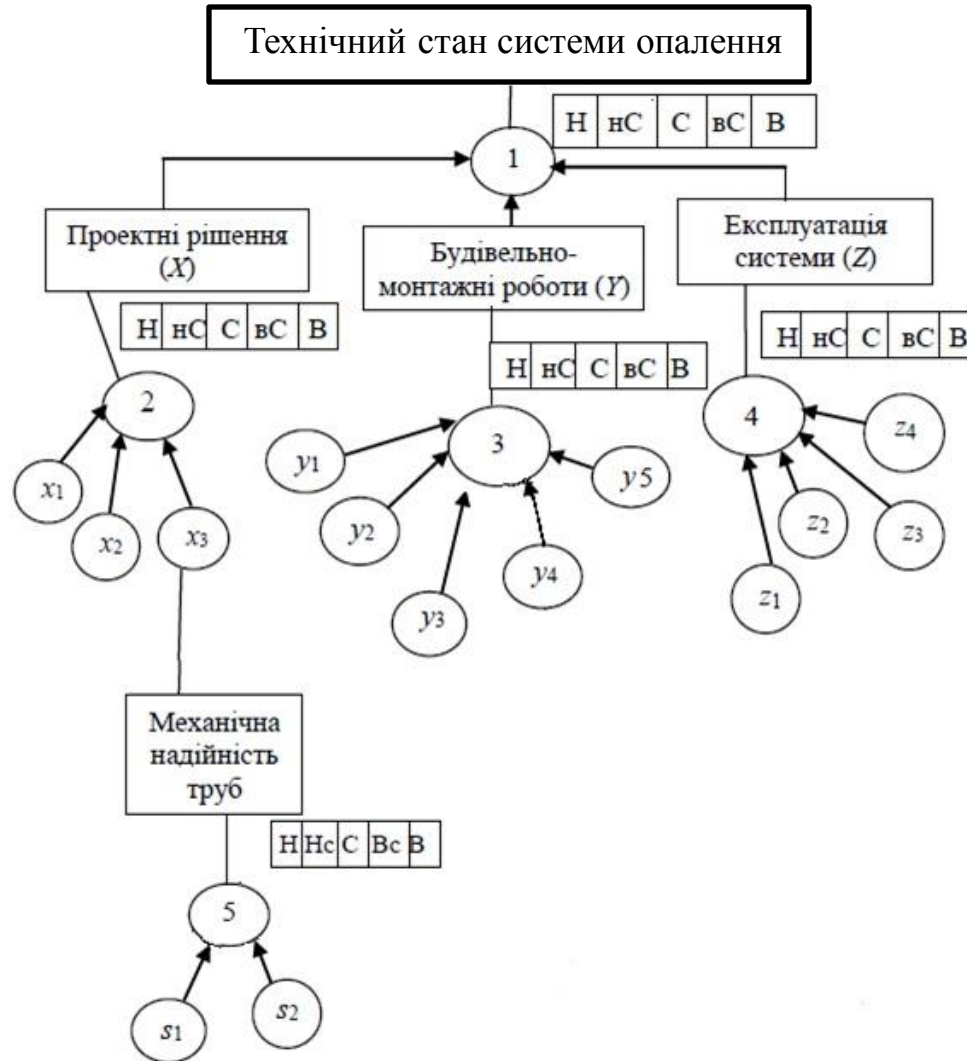

Рис.5 – Дерево логічного висновку ієрархічних зв'язків факторів, що впливають на оцінку технічного стану системи опалення

Схема розміщення системи опалення на плані 1-го поверху (1:100)

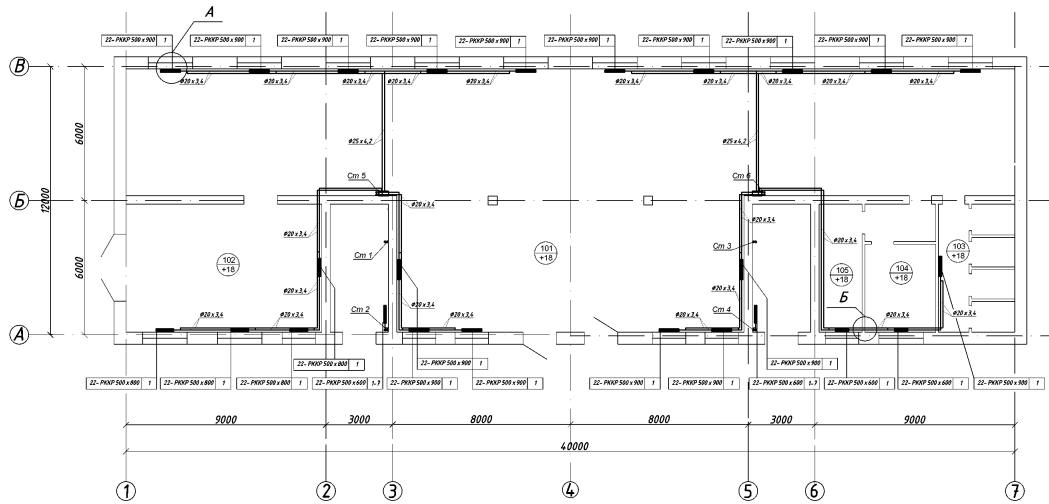
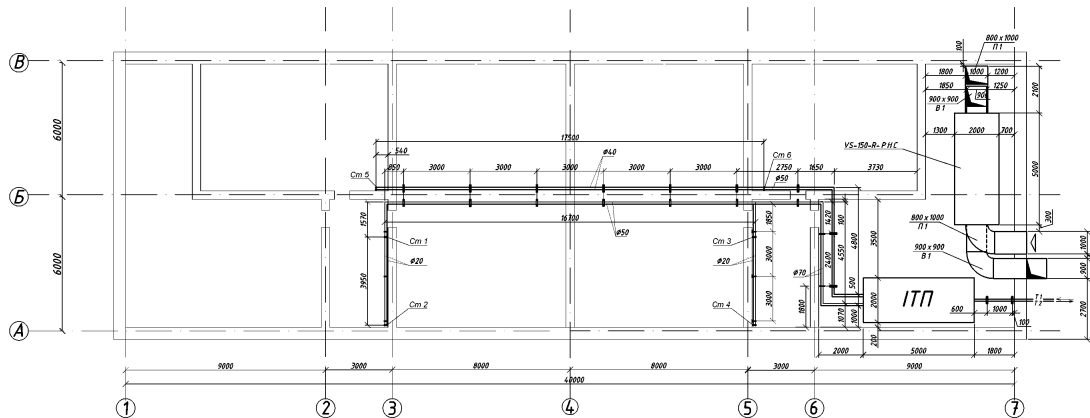

Схема розміщення системи опалення на плані цокольного поверху (1:100)

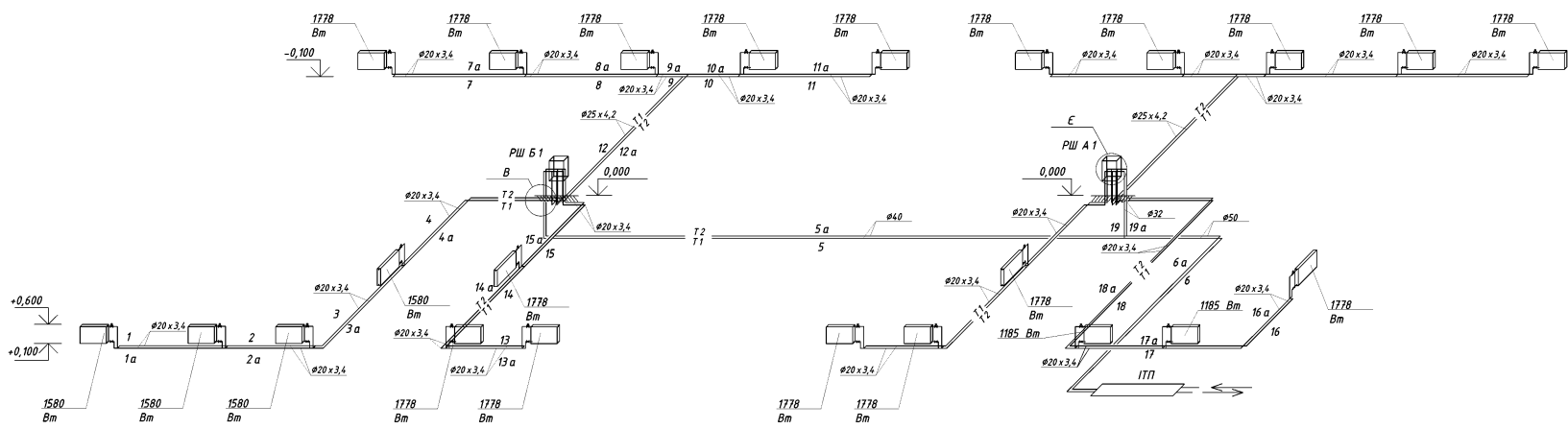

Експлікація приміщень

№ Приміщення	Найменування	Площа, м²	Кат. Приміщення
101	Єдиний центр	323,96	
102	Єдиний приплив	51,91	
103	Тепле значок	114	
104	Тепле значок	111	
105	Єдиний	19,95	

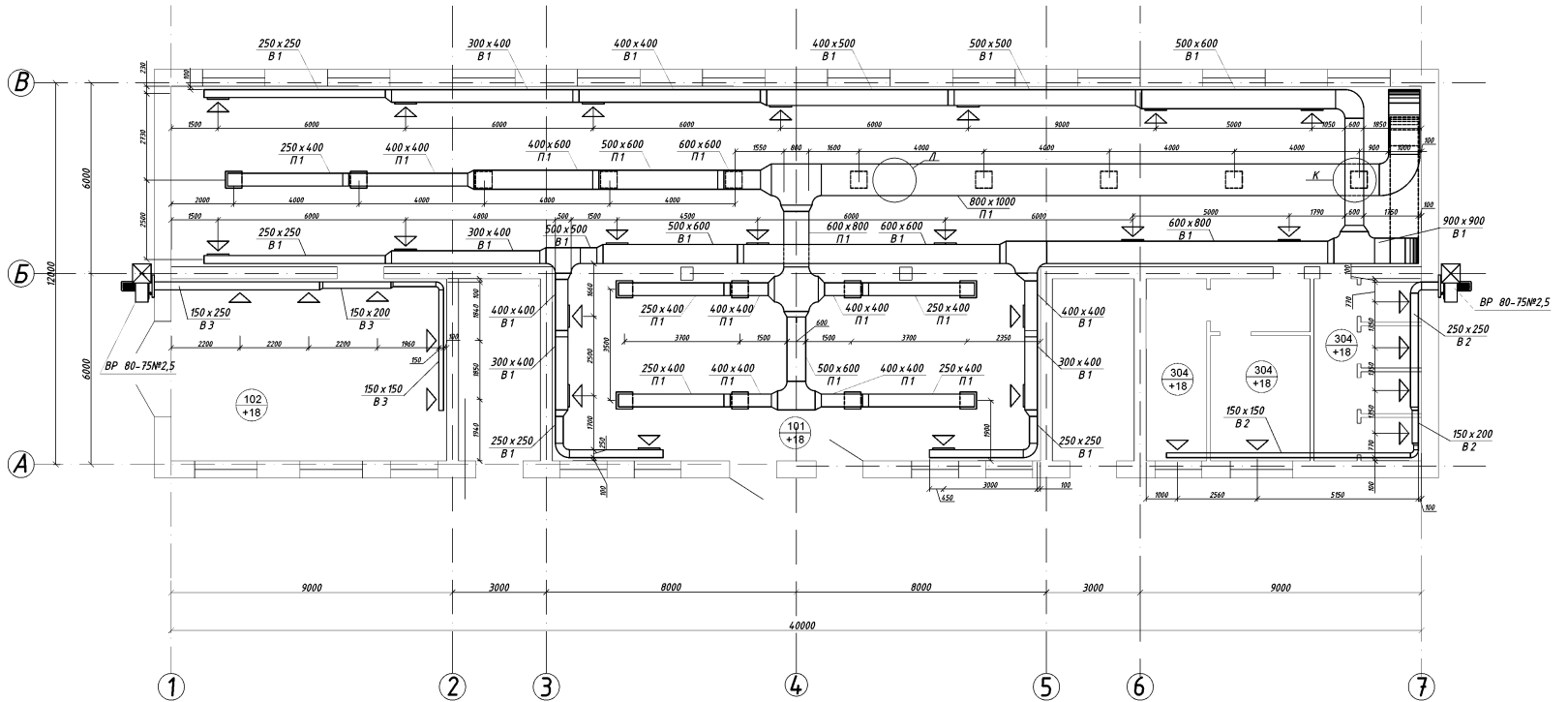
08-12 МКР.002.00.000.00					
Відомості про виконання роботи кваліфікованої системою «Людство» /					
господарського опалення громадських будівель					
Зам. (Ім'я)	Арх. (Ім'я)	Пр. (Ім'я)	Відв. (Ім'я)	Дата	
Розробл. (Ім'я)	Група (Ім'я)	А.А.			
Перевір. (Ім'я)	Кач. (Ім'я)				
Розробник (Ім'я)	Виконавець (Ім'я)				
Замовник (Ім'я)	Виконавець (Ім'я)				
СИСТЕМА ОПАЛЕННЯ				Склад	Архив
МКР				1	15
ВНТУ, ТТ-15(СП)					

АксонOMETричнА сХемА систЕмА опАлЕннА 1-го поВЕРху (1:100)

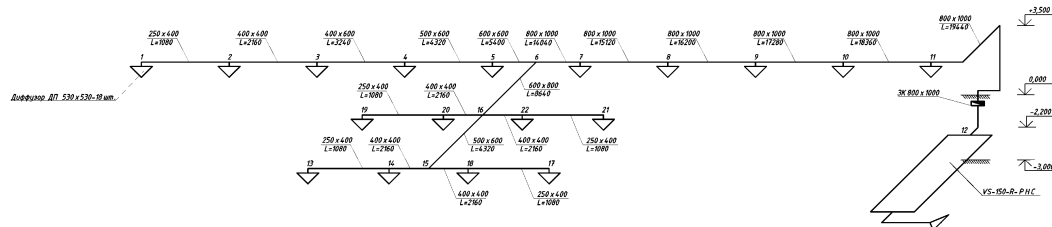
					08-12 МКР 002 00 000 08				
					Відокремлені роботи на виконання: системи водопостачання / підв'язки опалення до центрального котельного пункту				
Знач.	Кільк.	Змін.	№ Факт.	Листів	Вста.	Склад.	Архив.	Архив.	
Розробив	Григор'єв А.А.					МКР	2	15	
Перевірив	Коваленко І.В.								
Розробив	Т.І. Коваленко	Виконав	О.С. Коваленко	Скорект.	І.В. Коваленко	Аксонометрична схема системи опалення 1-го поверху			
						ВНТУ, ТТ-15(м.ср.)			

Схема розміщення системи вентиляції на плані 1-го поверху (1:75)

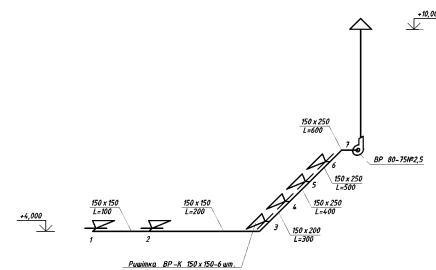

08-12 МКР.002.00.000.08									
Відомлення про виконання робіт по монтажу системи вентиляції і кондиціонування повітря в приміщенні									
Розробив	Перевірив	Арх. А.А.	Інж. В.В.	Інж. С.С.	Інж. Д.Д.	Інж. Е.Е.	Інж. Ф.Ф.	Інж. Г.Г.	Інж. З.З.
СИСТЕМА ВЕНТИЛЯЦІЇ							Стор. 3	Архив 15	Кресло
Схема розміщення системи вентиляції на плані 1-го поверху									
ВНТЧ ТТ-15М(сн)									

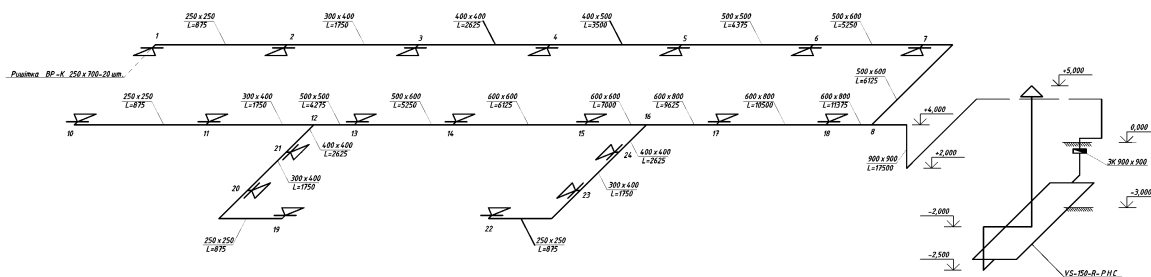
Аксонетрична схема припливної вентиляції сервісного центру П1 (1:100)

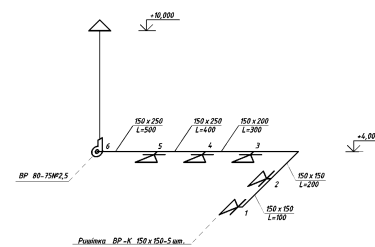
Аксонетрична схема витяжної вентиляції санвузла В2 (1:100)

Аксонетрична схема витяжної вентиляції сервісного центру В1 (1:100)

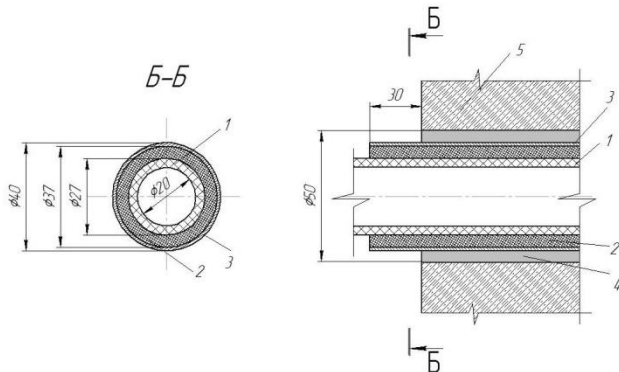

Аксонетрична схема витяжної вентиляції складського приміщення В3 (1:100)

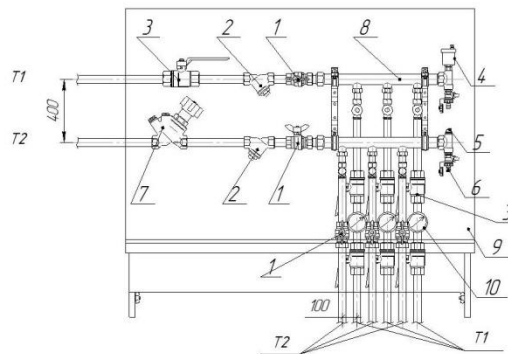
						08-12-МКР-002.00.000.00		
						Відстоєння роботи конструкторської системи водопостачання і підприємство опалення громадських будівель		
Знач.	Код	Акс.	РФ	Знак	Віднос.	Система	К-ти	Архив
Вентиляція	Вентиляція	Вентиляція	Вентиляція	Вентиляція	Вентиляція	МКР	4	15
						Система вентиляції		
						ВНТЗ, ТТ-15(Сл)		

Б (аркуш №1)
Перетин трубопроводу цегляної стіни (1:1)

1-труба поліпропіленова 20x3,4мм,
2-ізоляція Climaflex,
3-гільза металева;
4-цементний розчин М 300,
5-стіна цегляна.

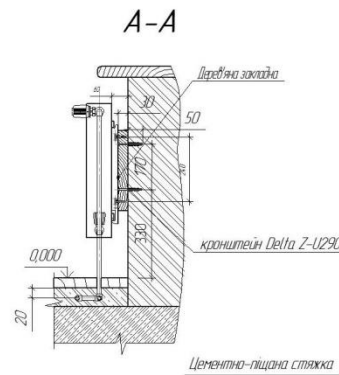
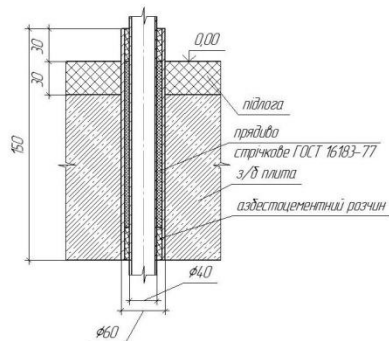
Г (аркуш №2)
Розподільча шафа А1

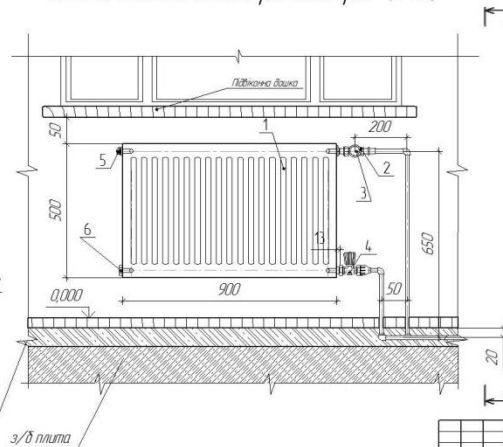
Специфікація обладнання розподільчої шафи

№ п/п	Найменування
1	Кран кульковий
2	Сітчастий фільтр ГЕРЦ
3	Запірний вентиль
4	Автоматичний підтислювальний клапан
5	Кран Маєвського
6	Кран зливу води
7	Балансуювальний вентиль
8	2 розподільника ГЕРЦ
9	Шара розподільна ГЕРЦ
10	Лічильник

В (аркуш №2)
Прохід стояка через перекриття (1:2)

А (аркуш №1)
Схема підключення радіатора (1:10)

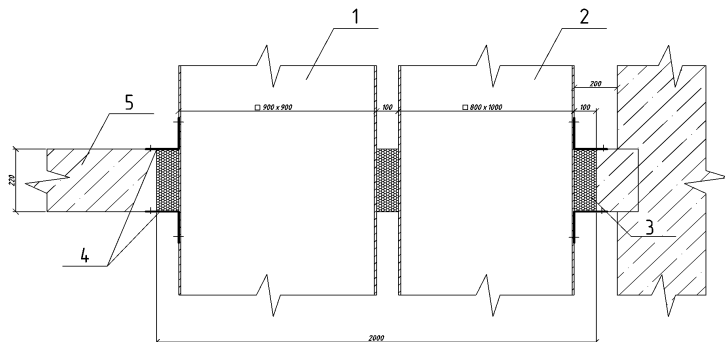

Специфікація обладнання радіатора DELTA

№ п/п	Найменування
1	Стальний панельний радіатор Delta-22-РМР 500x900
2	Термостатичний клапан ГЕРЦ TS-90-V
3	Термостатична головка ГЕРЦ
4	Запірний клапан Герц
5	Кран Маєвського
6	Заглушка

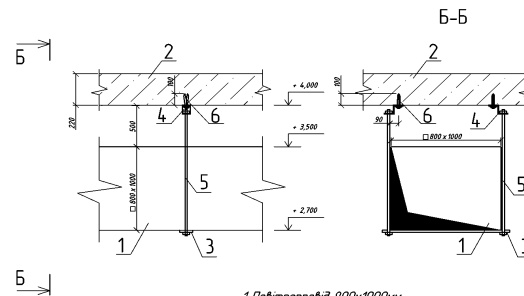
				08-12МКР.002.00.000.0В		
Відокремлення роботи конфігурації системи водопостачання і підтримки опалення громадських будівель						
Дир. Проекту	Лист 4.4	Лист 15	Лист 16	Лист 17	Лист 18	Лист 19
Розробив	Лист 4.4	Лист 15	Лист 16	Лист 17	Лист 18	Лист 19
Перевірив	Лист 4.4	Лист 15	Лист 16	Лист 17	Лист 18	Лист 19
Автори	Лист 4.4	Лист 15	Лист 16	Лист 17	Лист 18	Лист 19
Н. Кучер	Лист 4.4	Лист 15	Лист 16	Лист 17	Лист 18	Лист 19
Замовник	Лист 4.4	Лист 15	Лист 16	Лист 17	Лист 18	Лист 19
				Система опалення МКР 5 15		
				ВНТУ, ТТ-15(мкл)		

Д
Проходження повітропроводів через перекриття (1:10)

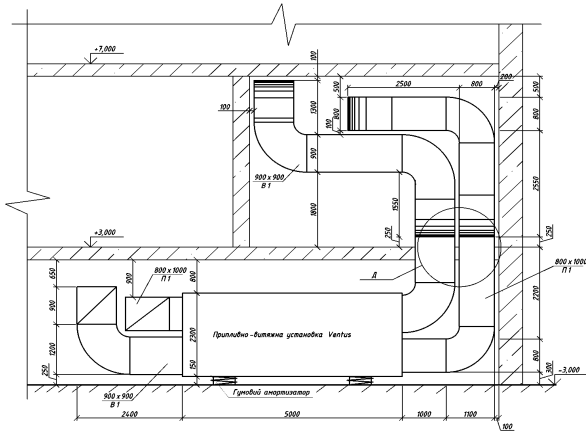
- 1 Підвітропровід 900x900мм
- 2 Підвітропровід 800x1000мм
- 3 Пінналіуретановий герметик
- 4 Рейка жорсткості підвітропровода 100x100x3
- 5 Панель перекриття

Л (аркуш №5)
Кріплення повітропроводу до стелі (1:20)

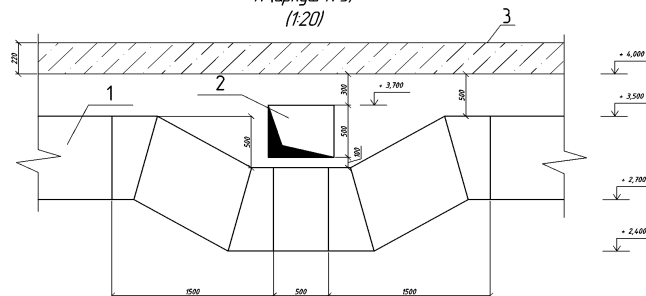

- 1 Підвітропровід 800x1000мм
- 2 Панель перекриття
- 3 Траверса
- 4 Z-профіль
- 5 Шпилька різьбана GSB-1000
- 6 Анкер заливний НКД-SM8x40

Схема об'язки припливно-витяжної машини Ventus (1:50)

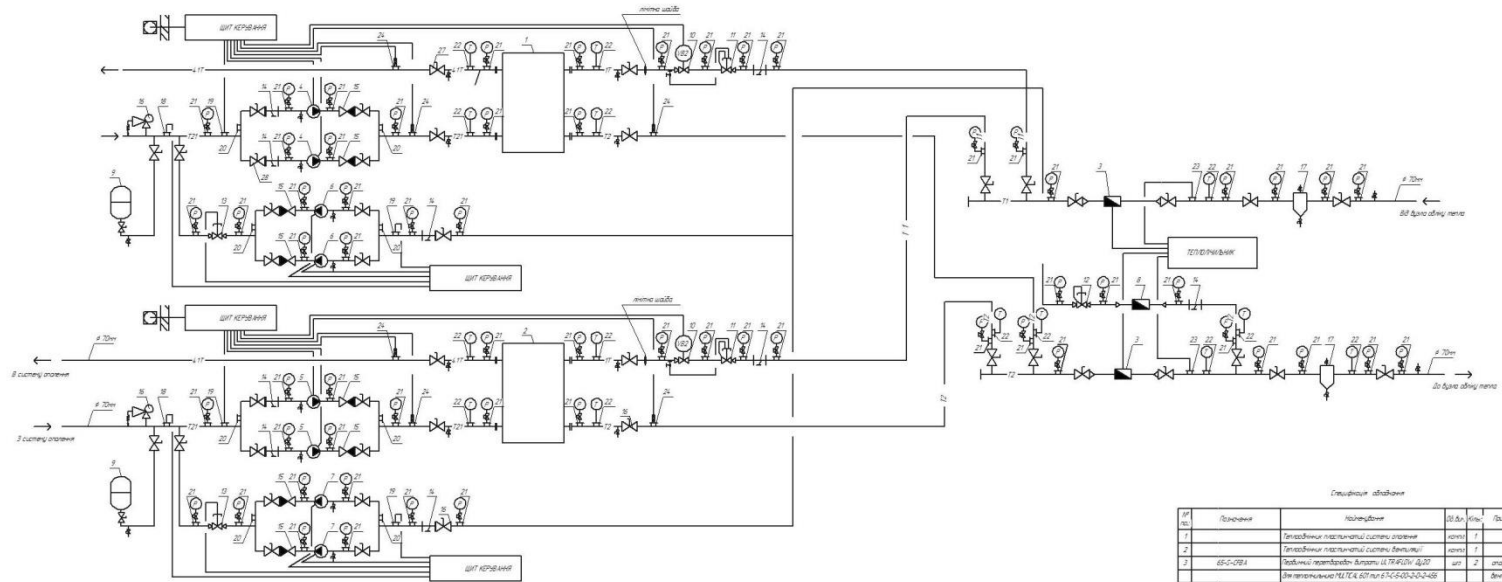
К (аркуш №5)
(1:20)

- 1 Підвітропровід 800x1000мм
- 2 Підвітропровід 500x600мм
- 3 Панель перекриття

						08-12 МКР.002.00.000.0В		
						Відомлення роботи кріпильної системи водовоза і підвішеного опалення зразковий варіант		
Замовник	Питання	Адрес	№ буд.	Повітря	Висота	Система вентиляції	МКР	Листов
Головний	Головний	Головний	Головний	Головний	Головний	МКР	6	5
Проектувальник	Виконавець	Відомлення	Висота	Висота	Висота	ВНТУ, ТТ-15(мкр)		
М. Київ	Київ	Київ	Київ	Київ	Київ			

Принципова схема індивідуального теплового пункту

Специфікація обладнання

№	Позначення	Назначення	Мат. кат.	Відом.
1	Триходовий клапанний пристрій системи опалення	клапан	1	
2	Триходовий клапанний пристрій системи вентиляції	клапан	1	
3	Вентильний пристрій системи опалення	клапан	2	опалення
	Вентильний пристрій системи вентиляції	клапан	2	вентиляція
4	Модуль системи опалення	клапан	2	
5	Модуль системи вентиляції	клапан	2	
6	Модуль системи опалення	клапан	2	
7	Модуль системи вентиляції	клапан	2	
8	Модуль системи опалення	клапан	2	
9	Модуль системи вентиляції	клапан	2	
10	Модуль системи опалення	клапан	2	
11	Модуль системи вентиляції	клапан	2	
12	Модуль системи опалення	клапан	2	
13	Модуль системи вентиляції	клапан	2	
14	Модуль системи опалення	клапан	2	
15	Модуль системи вентиляції	клапан	2	
16	Модуль системи опалення	клапан	2	
17	Модуль системи вентиляції	клапан	2	
18	Модуль системи опалення	клапан	2	
19	Модуль системи вентиляції	клапан	2	
20	Модуль системи опалення	клапан	2	
21	Модуль системи вентиляції	клапан	2	
22	Модуль системи опалення	клапан	2	
23	Модуль системи вентиляції	клапан	2	
24	Модуль системи опалення	клапан	2	
25	Модуль системи вентиляції	клапан	2	

08-12.MKP.002.00.000.00.BV

Відокремлення відомостей про обладнання системи опалення / повітряного опалення громадських будівель

№	Код	Дат.	Вид	Варт.	Стор.	Лист	Листів	
1	08-12	002	00	000	00	000	000	
Система опалення							7	15
Принципова схема індивідуального теплового пункту							BV14	11-15M(с/п)

Висновки:

У результаті виконання магістерської кваліфікаційної роботи на тему «Вдосконалення роботи комбінованої системи водяного і повітряного опалення громадських будівель» було вирішено наступні задачі:

1 Проведено аналіз існуючих систем водяного і повітряного опалення.

2 Розроблено математичну модель нестационарного теплового режиму будівель, що дозволяє вибрати раціональні режими роботи комбінованої системи водяного і повітряного опалення.

3 Виконано технічний розрахунок системи опалення та вентиляції.

4 Розглянуто варіант виконання монтажних робіт системи опалення та вентиляції.

5 Запропоновані заходи з енергозбереження.

6 Передбачено заходи з охорони праці та безпеки в надзвичайних ситуаціях.

7 Визначені техніко-економічні показники.

8 Виконано графічну частину проекту.

В результаті аналізу вітчизняних і зарубіжних літературних джерел було вирішено, що для уникнення проблеми недоотримання теплоти будівлями, пов'язану зі зношеністю обладнання та теплових мереж, а також для створення комфортних умов в приміщенні за рахунок раціонального розподілу повітря по приміщеннях і зниження капітальних і експлуатаційних витрат в громадських будівлях доцільно застосовувати комбіновану систему водяного і повітряного опалення.

В розділі про теоретичне обґрунтування громадського будинку з комбінованою системою водяного і повітряного опалення було запропоновано математичну модель тепломасообмінних процесів, що описує і враховує всі найважливіші променисті і конвективні теплові потоки в приміщенні, що дозволяє розраховувати оптимальні режими роботи комбінованої системи водяного і повітряного опалення в режимах припливу, рециркуляції і в відсутність припливу.

Отримане за допомогою математичної моделі аналітичне рішення для розрахунку раціональних режимів роботи комбінованої системи водяного і повітряного опалення дозволяє визначити режим роботи повітряної системи опалення в робочий період. Система повітряного опалення буде забезпечувати подачу повітря з температурою $60\text{ }^{\circ}\text{C}$ в кількості $2598\text{ м}^3/\text{год}$ перед початком робочого дня в громадській будівлі, так званий режим «напалювання». Далі повітря всередині приміщення підтримується автоматично в межах від 18 до $20\text{ }^{\circ}\text{C}$ протягом робочого дня. В нічний час повітряне опалення не функціонує.

Система водяного опалення працює в постійному режимі забезпечуючи температуру повітря $12\text{ }^{\circ}\text{C}$. Тобто комбінована система водяного і повітряного опалення може перебувати як в режимі припливу, так і в режимі його відсутності.

Також було виконано: гідравлічний і теплотехнічний розрахунки системи опалення, аеродинамічний розрахунок системи вентиляції. В результаті теплотехнічного розрахунку тепловтрати приміщень складають $38,4\text{ кВт}$. На основі цього було підбрано панельні радіатори Delta типу 22 РККР розміром від 500×600 до 500×900 мм (див. аркуш №1). За підсумками гідравлічного розрахунку підбрано сталеві трубопроводи діаметром від 32 мм до 50 мм та поліпропіленові трубопроводи діаметром 20 мм та 25 мм .

При розрахунку вентиляції було підбрано необхідні повітропроводи розмірами від $150\times 150\text{ мм}$ до $800\times 1000\text{ мм}$ (див. Додаток В), вибрано повітророзподілчі пристрої, а саме: дифузори типу ДП $530\times 530\text{ мм}$, решітки типу ВР-К $250\times 700\text{ мм}$, $150\times 150\text{ мм}$. та підбрано припливно-витяжний агрегат фірми Ventus, а саме VS-150-R-PHC [31].

Виконано класифікацію факторів, що впливають на технічний стан системи опалення. Побудовано дерево логічного висновку ієрархічних зв'язків факторів, що впливають на оцінку технічного стану системи опалення

В організаційно-технологічному забезпеченні реалізації проектних рішень проведено аналіз об'єкту, який підлягає монтажу. Визначено необхідну кількість виробів та матеріалів для монтажу систем опалення та вентиляції, потребу в допоміжних матеріалах, підібрані машини, механізми та пристосування для виконання монтажних робіт, складений календарний план виконання робіт (аркуші 8,9). Виконаний розрахунок техніко-економічних показників, в якому визначено загальну трудомісткість виконання робіт, що склала для системи опалення 56,5 люд-дні, для системи вентиляції 125 люд-дні, та загальну тривалість виконання монтажних робіт для системи опалення – 14,25 дні, для системи вентиляції – 28,75 дні

Розроблено енергетичний паспорт будинку, запропоновані заходи з енергозбереження.

В розділі з охорони праці та безпеки в надзвичайних ситуаціях було проаналізовано умови праці, при яких здійснюється монтаж системи опалення та вентиляції. Визначено шкідливі та небезпечні фактори, які можуть бути присутні при виконанні монтажних робіт, а саме: несприятливі параметри мікроклімату; підвищений рівень шуму, вібрації; недостатня освітленість робочої зони; можливість ураження електричним струмом тощо. Запропоновано заходи покращення умов праці. Проведено розрахунок занулення.

В останньому розділі дипломного проекту визначено основні техніко-економічні показники, та кошторисну вартість влаштування системи опалення та вентиляції що становить 397,7 тис. грн. та 229,02 тис. грн. відповідно.

Виконано необхідні креслення: схеми розташування системи опалення та вентиляції (аркуш 1,3), принципова схема ІТП (аркуш 7); аксонометричні схеми систем опалення та вентиляції (аркуш 2,4), монтажні креслення систем опалення та вентиляції (аркуш 5,6), календарні графіки монтажу систем (аркуш 8,9).